

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 129/21
Luxembourg, 15. julij 2021

Sodba v zadevi C-848/19 P
Nemčija/Poljska

Zakonnost vsakega akta institucij Unije, ki spada v okvir energetske politike Unije, je treba presojeti glede na načelo energetske solidarnosti

Sodišče je zavrnilo pritožbo Nemčije zoper sodbo Splošnega sodišča, ki je na podlagi tega načela sklep Komisije iz leta 2016, s katerim so bili spremenjeni pogoji za dostop do plinovoda OPAL, razglasilo za ničn

Plinovod, ki je priključen na plinovod skozi Baltsko morje (v nadaljevanju: plinovod OPAL), je zahodni kopenski krak plinovoda Nord Stream 1, s katerim se iz Rusije prenaša zemeljski plin v Evropo, pri tem pa se izogne „tradicionalnim“ tranzitnim državam, kot so Ukrajina, Poljska in Slovaška. Evropska komisija je leta 2009 pogojno odobrila odločbo nemške zvezne agencije za omrežja o izvzetju plinovoda OPAL iz pravil Direktive 2003/55¹ (ki jo je pozneje nadomestila Direktiva 2009/73²) o dostopu tretjih strani do mreže plinovodov³ in reguliranju tarif⁴. Ker družba Gazprom, ki je podjetje s prevladujočim položajem na trgu dobave plina, ni nikoli izpolnila enega od pogojev, ki jih je naložila Komisija, je ta družba plinovod OPAL od začetka njegovega obratovanja leta 2011 smela izkoriščati le v obsegu 50 % njegove zmogljivosti.

Nemška zvezna agencija za omrežja je leta 2016 na zahtevo med drugim družbe Gazprom Komisiji sporočila svojo namero o spremembi nekaterih določb o izvzetju, odobrenemu leta 2009. Z načrtovano spremembo bi se v bistvu omogočilo izkoriščanje plinovoda OPAL v njegovi polni zmogljivosti pod pogojem, da se vsaj 50 % te zmogljivosti proda na dražbi. Komisija je s sklepom z dne 28. oktobra 2016⁵ (v nadaljevanju: sporni sklep) to spremembo odobrila pod nekaterimi pogoji.

Ker je Republika Poljska menila, da sporni sklep ogroža zanesljivost oskrbe Poljske s plinom, saj se je del količin zemeljskega plina, ki so se dotlej prenašali prek držav srednjeevropske regije, med katerimi je Poljska, po plinovodih, konkurenčnih plinovodu OPAL, prenesel na prenosno pot Nord Stream 1/OPAL, je ta država članica pri Splošnem sodišču vložila tožbo za razglasitev ničnosti tega sklepa. Splošno sodišče je tej tožbi ugodilo in sporni sklep razglasilo za ničn zaradi kršitve načela energetske solidarnosti iz člena 194(1) PDEU.⁶ Po mnenju Splošnega sodišča bi morala Komisija preučiti vplive spremembe ureditve obratovanja plinovoda OPAL na zanesljivost oskrbe in energetske politike Poljske.

Sodišče, ki je odločalo o pritožbi Zvezne republike Nemčije, je v velikem senatu potrdilo sodbo Splošnega sodišča, pri čemer se je izreklo o naravi in obsegu načela energetske solidarnosti.

Presoja Sodišča

¹ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2003/55/ES z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 98/30/ES (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 12, zvezek 2, str. 230).

² Direktiva 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES (UL 2009, L 211, str. 94).

³ Člen 18 Direktive 2003/55 in člen 32 Direktive 2009/73.

⁴ Člen 25, od 2 do 4, Direktive 2003/55.

⁵ Sklep Komisije C(2016) 6950 final z dne 28. oktobra 2016 o spremembi pogojev, odobrenih z Direktivo 2003/55/ES za izvzetje plinovoda OPAL iz pravil o dostopu tretjih strani in reguliranju tarif.

⁶ Sodba z dne 10. septembra 2019, Poljska/Komisija (T-883/16), (glej tudi sporočilo za medije, št. 107/19).

Sodišče je na prvem mestu opozorilo, da so v skladu s členom 194(1) PDEU cilji energetske politike Unije v duhu solidarnosti med državami članicami zagotoviti delovanje energetskega trga, zagotoviti zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji, spodbujati energetske učinkovitost in varčevanje z energijo ter razvoj novih in obnovljivih virov energije in spodbujati medsebojno povezovanje energetskih omrežij.

V zvezi s tem je Sodišče navedlo, da je načelo solidarnosti temeljno načelo prava Unije, navedeno v več določbah Pogodb EU in DEU, ki je na področju energetike posebej izraženo v členu 194(1) PDEU. To načelo je tesno povezano z načelom lojalnega sodelovanja,⁷ ki Uniji in državam članicam nalaga, da se medsebojno spoštujejo in si pomagajo pri izpolnjevanju nalog, ki izhajajo iz Pogodb. Ker je to načelo podlaga vseh ciljev energetske politike Unije, na podlagi ničesar ni mogoče izključiti, da ima to načelo zavezujoč pravni učinek. Nasprotno, načelo solidarnosti zajema pravice in obveznosti tako za Unijo kot za države članice, pri čemer Unijo zavezuje obveznost solidarnosti do držav članic, te pa zavezuje enaka obveznost med seboj in v razmerju do skupnega interesa Unije.

Sodišče je iz tega sklepalo, da je treba v nasprotju s trditvami Zvezne republike Nemčije zakonitost vsakega akta institucij Unije, ki spada v okvir energetske politike Unije, presoati glede na načelo energetske solidarnosti, tudi če v sekundarni zakonodaji, ki se uporablja, to je v obravnavani zadevi Direktiva 2009/73,⁸ ni izrecnega sklicevanja na to načelo. Zato iz povezane razlage načel energetske solidarnosti in lojalnega sodelovanja izhaja, da mora Komisija ob sprejetju sklepa o spremembi ureditve izvzetja, sprejetega na podlagi Direktive 2009/73,⁹ preučiti morebitna tveganja za oskrbo s plinom na trgih držav članic.

Sodišče je na drugem mestu pojasnilo, da besedilo člena 194 PDEU uporabe načela energetske solidarnosti ne omejuje na primere terorističnih napadov, naravnih nesreč ali nesreč, ki jih je povzročil človek, iz člena 222 PDEU. Nasprotno, duh solidarnosti, naveden v členu 194(1) PDEU, se razteza na vse ukrepe, ki spadajo na področje energetske politike Unije.

Tako obveznost institucij Unije in držav članic, da pri sprejemanju aktov o notranjem trgu z zemeljskim plinom upoštevajo načelo energetske solidarnosti, pri čemer med drugim zagotavljajo zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji, pomeni, da sprejemajo tako ukrepe, s katerimi se soočajo z izrednimi razmerami, kot preventivne ukrepe. Unija in države članice morajo pri izvajanju svojih pristojnosti na tem področju tehtati zadevne energetske interese s tem, da ne sprejmejo ukrepov, ki bi lahko posegali v interese akterjev, ki bi lahko bili prizadeti, glede zanesljivosti oskrbe, glede ekonomske in politične trajnosti ter glede diverzifikacije virov oskrbe, in sicer zato, da ravnajo v skladu z medsebojno odvisnostjo in dejansko solidarnostjo.

Tako je Sodišče potrdilo, da Splošno sodišče s tem, da je razsodilo, da bi bilo treba sporni sklep razglasiti za ničen zaradi kršitve načela energetske solidarnosti, nikakor ni napačno uporabilo prava.

OBVESTILO: Pri Sodišču je mogoče zoper sodbo ali sklep Splošnega sodišča vložiti pritožbo, omejeno na pravna vprašanja. Pritožba načeloma nima odločilnega učinka. Če je dopustna in utemeljena, Sodišče razveljavi odločitev Splošnega sodišča. Če stanje postopka to dovoljuje, lahko Sodišče samo dokončno odloči o zadevi. Sicer vrne zadevo v razsojanje Splošnemu sodišču, to pa je vezano na odločitev, ki jo je Sodišče sprejelo v okviru pritožbe.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 43032793

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 22964106

⁷ Člen 4(3) PEU.

⁸ Člen 36(1) Direktive 2009/73.

⁹ Člen 36 Direktive 2009/73.